

REGISTRERING AF SKADEGØRERE I KORN, FRØGRÆS, ROER OG KARTOFLER I UGE 22

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I mange hvede-, rug- og vårbygmarker er der pt. et lavt smittetryk af svampesygdomme.

De nedennævnte bekæmpelsestærskler er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

VINTERHVEDE

Hvedens udviklingstrin pt. sammenlignet med tidligere år fremgår af nedenstående.

Ugenr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18	28	29	30	25	31	31	30	31	30	32	31
19	30	31	31	28	32	32	31	32	31	33	32
20	30	33	33	30	35	33	34	34	32	36	35
21	34	37	35	33	37	35	38	38	40	40	38
22	36	45	44	37	46	38	48	47	53	47	43
23	41	56	50	45	55	41	62	58	66	56	
24	51	65	58	55	65	51	68	64	71	66	

Gulrust: Angrebene har bredt sig i de modtagelige sorter i den forløbne uge. Der er fundet gulrust i Benchmark i ca. 40 procent af de ubehandlede marker. Fra praksis er i år også meldt om mange tilfælde af angreb i Benchmark.

Næstmest gulrust er fundet i Drachmann, hvor der er fundet gulrust i ca. 30 procent af markerne. Der er fundet 1-95 procent angrebne planter ved Flakkebjerg ved Slagelse, Søderup

ved Tølløse, Holeby, Nr. Åby, Sejlet ved Horsens, Hedensted, ved Homå ved Grenå og ved Gassum nord for Randers. Tidligere er også fundet angreb i sorten ved Tystofte.

I Sheriff er fundet 0,5-15,0 procent angrebne planter på Ærø, ved Soderup ved Tølløse og Sejlet ved Horsens. Det svarer til ca. 10 procent af markerne. Tidligere er også fundet 0,01 procent angrebne planter ved Hornslet.

Ved Sejlet ved Horsens er denne uge også fundet svage gulrustangreb i KWS Lili og Torp (0,1 procent angrebne planter). Ved Soderup ved Tølløse er også fundet 5 procent angrebne planter i KWS Lili og 10 procent angrebne planter i Torp. I KWS Lili er tidligere i registreringsnettet fundet 0,02 procent angrebne planter ved Grenå. I Chevignon er tidligere fundet en enkelt angreben plante ved Soderup ved Tølløse.

Fra praksis er der tidligere meldt om gulrust i Drachmann ved Kegsnæs på Sydals, ved Haderslev, på Sydthy, ved Svinninge nær Holbæk og på Møn. I Sheriff er fundet gulrust på Stevns og Østfalster. Endelig er der fundet gulrust i KWS Lili ved Faxe. Fra Bornholm er meldt om en del gulrust i markerne på nord- og østkysten. Dette gælder i både Benchmark, KWS Zyatt og Sheriff. På Østfalster er fundet ret udbredte angreb i en mark med Torp.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret fund i marken eller i området. Af de dyrkede sorter er Benchmark og LG Mocca mest modtagelig. I disse sorter er bekæmpelse tidligere anbefalet. Effekten af en behandling holder 14 dage.

Næstmest modtagelig for gulrust er Drachmann, Sheriff, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt. Bekæmpelse i disse sorter anbefales ved konstateret forekomst i marken eller i området eller ved en stor stigning i forekomsten af gulrust i sorterne. Bekæmpelse er tidligere anbefalet i disse sorter sammen med en Septoriabekæmpelse.

Brunrust: Der er ikke fundet angreb af brunrust. Fra praksis er tidligere meldt om 100 procent angrebne planter i Kvium i en mark ved Guldborg på Lolland Falster. Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved 10 procent angrebne planter. Af de mest udbredte sorter er Kvium, Torp og KWS Lili mest modtagelige.

Meldug: Der er meget meldug i få enkeltmarker. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter i vækststadium 32-40 (2 knæ udviklet til lige før begyndende skridning). Fra begyndende skridning anbefales bekæmpelse ikke længere.

Septoria: Nedbørsforholdene følges i de modtagelige sorter fra vækststadium 32 (2 knæ udviklet) for at vurdere behovet for bekæmpelse af Septoria. I vækststadium 32 er det, som bliver til det 3. øverste blad, fremme og kan smittes. I de mindre modtagelige sorter Informer og KWS Extase starter optællingen først i vækststadium 37 (fanebladet synligt). Der kan tælles dage med nedbør og varigheden af bladflugt kan følges på Cropmanager. Efter behandling med anbefalede midler er der en beskyttelsesperiode på 10 dage, hvorefter der optælles igen. Af de dyrkede sorter er Benchmark og Torp mest modtagelige for Septoria.

Følgende dage med nedbør (Planteværn Online) hhv. timer med vedvarende bladflugt (Cropmanager) udgør en risikoperiode i de 16 mest dyrkede hvedesorter:

Sorter	Nedbør (over 1 mm)	Timer i træk med bladfugt i Cropmanager
Informer, KWS Extase	5 dage fra st. 37	20 fra st. 37
Alle øvrige sorter	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32

Det tørre vejr fra medio marts til ultimo april har hæmmet Septoria mange steder. I de fleste marker ses stadig kun svage angreb af Septoria og højst på blad 5 eller 6. Den megen nedbør i uge 18 (27. april - 2. maj) udløste mange steder bekæmpelse af Septoria i modtagelige sorter i marker, der i uge 18 var i vækststadie 32. Angrebene vil blive synlige 3 uger efter, dvs. angrebene skulle være synlige nu. Angrebene har da også bredt sig en lille smule.

I den forløbne uge er nedbøren faldet meget uensartet, men i nogle marker har der været over 20 timer i træk med bladfugt den 18. og/eller 22. maj. Disse angreb vil vise sig ca. 3 uger senere.

I modtagelige sorter er bekæmpelse af Septoria i marker med lavt smittetryk af Septoria anbefalet trukket til stadie 39 i marker, hvor der er udløst bekæmpelse i vækststadium 33-37.

I ekstrem gulrustmodtagelige sorter (Benchmark, LG Mocca) anbefales det dog at udføre bekæmpelse, når de 14 dages beskyttelsesperiode er udløbet, uanset udviklingstrin. Det gælder også i de modtagelige sorter Drachmann Sheriff, Drachmann, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt i områder, hvor der er fundet gulrust i sorterne.

I de mindre modtagelige sorter Informer og KWS Extase skal man afgøre, om svampebehandlingen ønskes delt eller udført på én gang. Få behandlinger forsinker risikoen for udvikling af resistens hos Septoria mod svampemidlerne. I marker hvor det er svært at finde Septoria kan i disse sorter evt. satses på en enkelt behandling omkring vækststadium 45-55 med f.eks. 0,45 l Propulse + 0,2 l Orius Max.

I mange marker er den første delte aksbeskyttelse udført eller skal nu udføres. Til bekæmpelse ved den første delte aksbeskyttelse anbefales SDHI-holdige løsninger, dvs. 0,45-0,75 l Viverda + Ultimate, 0,45-0,75 l Bell, 0,4-0,5 l Propulse + 0,2-0,25 l Orius Max/0,15-0,2 l Folicur Xpert. De laveste doser skønnes pt. aktuel i de fleste marker. Orius Max og Folicur Xpert foretrækkes fremfor Comet Pro som blandingspartner til Propulse grundet en bedre effekt på både gulrust og Septoria.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

Det gennemsnitlige vækststadie er 43 (fanebladets bladskede begynder at svulme), mens de længst udviklede marker er ved begyndende skridning (vækststadie 52).

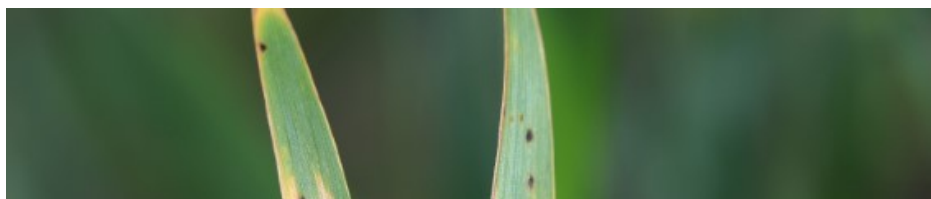

Foto 1. Fysiologiske pletter i Informer hvede fotograferet 24. maj 2020. Der ses gule områder på bladene og små mørke pletter, som kun tillægges mindre betydning.

Foto 2. I hvedesorten Ohio ses tit gullige blade. Fotograferet 22. maj 2020.

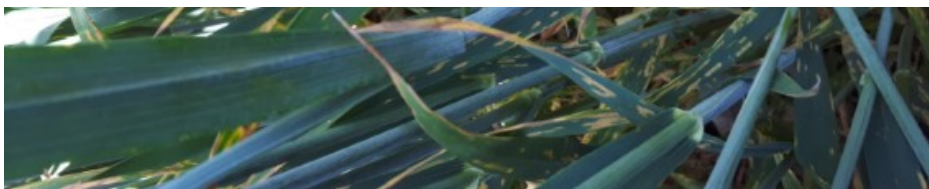
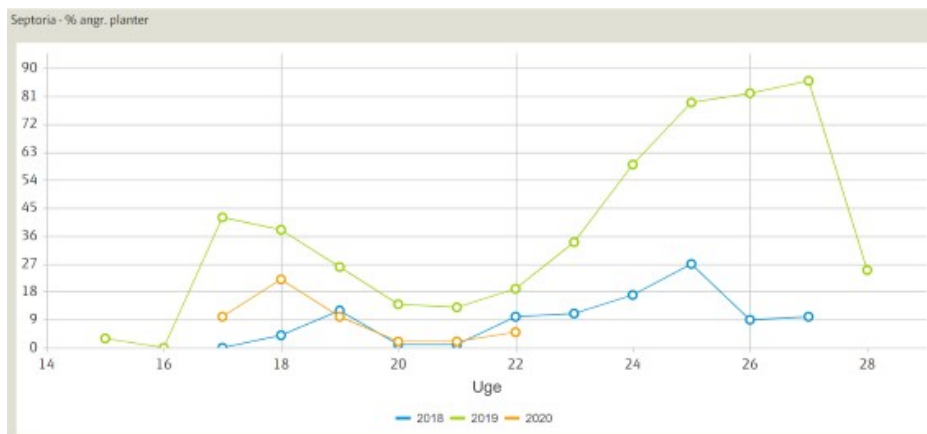

Foto 3. Bekæmpet gulrust i Benchmark hvede fotograferet 25. maj 2020 af Michael Fleng, Sagro. Fundet sydvest for Lemvig.

Figur 1. Udviklingen af Septoria i hvede i 2020 i forhold til de to foregående to år.

HVEDEGALMYG

Forekomsten følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarker, som aflæses to gange om ugen. Der er endnu kun fundet meget få hvedegalmyg.

Hveden er modtagelig i perioden vækststadium 43 (svulmning af fanebladets bladskede) til 61 (begyndende blomstring). Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Følgende sorter er resistente mod den orange-gule hvedegalmyg: Sheriff, Kalmar, Heerup, KWS Scimitar, LG Skyscraper, KWS Firefly, LG Mocca og RGT Universe. Bekæmpelse er ikke aktuel i disse sorter.

Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op af jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

VINTERBYG

Skoldplet er mest udbredt efterfulgt af bygrust. Skoldplet har på det seneste udviklet sig hurtigere end bygrust.

Der er fundet tilfælde af mere udbredt skoldplet i alle sorter, men mest er fundet i Neptun efterfulgt af Comeback og KWS Meridian. Bekæmpelse anbefales ved over 10 procent angrebne planter og mindst 6 dage med nedbør frem til vækststadium 65 (blomstring). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt

byg og samtidig reduceret jordbearbejdning, hvor tærsklen er lavere.

Der er fundet bygrust i alle sorter, og mest er fundet i KWS Kosmos, KWS Meridian og Valerie. Bygrust anbefales i modtagelige sorter bekæmpet til vækststadie 65 (blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

KWS Kosmos har som den eneste af de dyrkede sorter karakteren 4 i modtagelighed for bygrust, hvilket betyder ekstrem modtagelig. De øvrige sorter har karakteren 2 eller 3 (modtagelig eller meget modtagelig).

Der er fortsat kun fundet meget lidt bygbladplet og meldug. Der er meget meldug i enkeltmarker med især Comeback og også i Neptun, men meldug bekæmpes kun indtil gennemskridning og er ikke længere aktuel.

Der er kun sporadisk fundet Ramularia.

Til svampebekæmpelse omkring skridning kan anvendes omkring 0,3 - 0,4 l Propulse, som har god effekt mod bygbladplet og skoldplet (og Ramularia). Som blandingspartner kan anvendes 0,25 l Orius Max, 0,2 l Folicur Xpert eller evt. 0,2 l Amistar/Mirador, som alle forstærker effekten mod bygrust. Blandes der med 0,25 l Comet Pro forstærkes effekten mod både bygrust, bygbladplet og skoldplet.

Hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia, kan også anvendes omkring 0,35 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2 l Comet Pro.

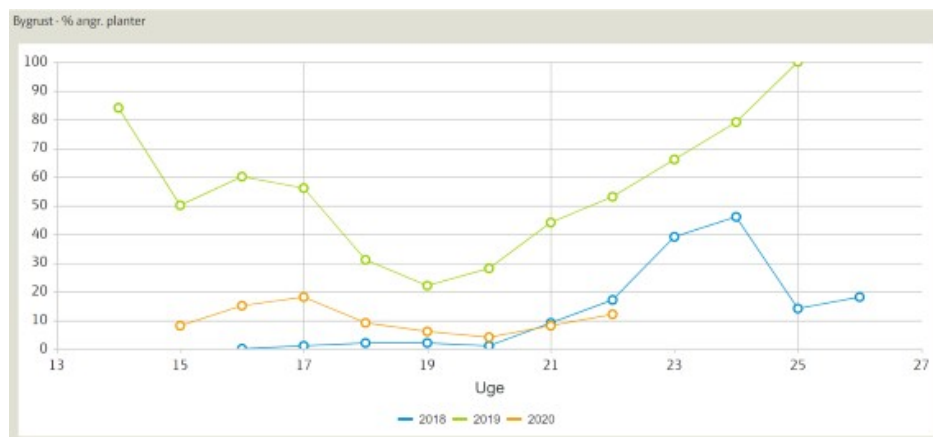
Sprøjtefristen for midlerne i byg er følgende: Comet Pro vækststadium 59 (gennemskridning), Propulse/Folicur Xpert/Prosaro/Proline Xpert vækststadium 61 (begyndende blomstring), Orius Max/Amistar/Mirador vækststadium 69 (afblomstret).

Er der behov for en sen supplerende bekæmpelse af bygrust kan således benyttes Orius Max.

Bekæmpelse anbefales før stakkene er foldet ud, så mere sprøjtevæske kan nå ned til bladene.

Det gennemsnitlige vækststadie er 63 (begyndende blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

Evt. svampebekæmpelse i vinterbyg skal nu til at afsluttes.

Figur 2. Udviklingen af bygrust i vinterbyg i 2020 i forhold til de to foregående to år.

Foto 4. Skoldplet i ubehandlet parcel i sortsforsøg i vinterbyg fotograferet 22 maj 2020. Der var en del skoldplet i flere sorter på lokaliteten.

TRITICALE

Der er bedømt i sorterne Neogen og Cappricia og i relativ få marker. Der er udløst gulrustbekæmpelse i ca. 80 procent af markerne med begge sorter.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret forekomst eller såfremt der findes gulrust i triticale i området. Bekæmpelse er anbefalet i modtagelige sorter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max. Der er ingen begrænsninger på antallet af behandlinger med Orius Max, men triazolreglerne skal overholdes. Anvendes kun Orius Max, må der samlet i vækstsæsonen anvendes op til 1,25 l Orius Max i korn. Effekten af en behandling holder sig 14 dage.

Bekæmpelse af gulrust kan være aktuel indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs). Sprøjtefristen for Orius Max/Folicur Xpert/Prosaro er vækststadium 69 (afblomstret).

Der er meldug i nogle marker med Cappricia, og der er udløst bekæmpelse i nogle marker. Meldug bekæmpes indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 57 (tæt på gennemskridning), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

RUG

Rugen er fortsat meget sund de fleste steder.

Rugen er nu så fremskreden i væksten, at der kun skal holdes øje med evt. angreb af brunrust. Der er denne uge ikke registreret angreb af brunrust. Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter.

Sprøjtefristen for Prosaro/Orius Max/Folicur Xpert i rug er vækststadium 69 (afblomstret), mens den er vækststadium 59 (gennemskredet) for Comet Pro.

Stor solindstråling, dagtemperaturer over 20°C og varme nætter med dugdannelse er optimal for brunrust. I nogle år kommer der sene angreb af brunrust. Det er ved sene angreb en fordel ikke at have udført sidste svampesprøjtning for tidligt.

Det gennemsnitlige vækststadium er 59 (gennemskredet).

VÅRBYG

Angrebene er overvejende svage. Der er kun fundet få tilfælde af angreb.

Der er kun angreb af bygrust i 2 marker (1-10 procent angrebne planter), hvilket svarer til 2 procent af observationerne. I enkelte marker er fundet skoldplet og i en enkelt mark op til 40 procent angrebne planter.

Der er pt. kun fundet bygbladplet i RGT Planet (1-5 procent angrebne planter), og der er fundet angreb i ca. 20 procent af markerne.

Fra praksis er meldt om flere marker med RGT Planet med fund af udsædbåren smitte af bygbladplet. Angreb viser sig på det første blad og kan herfra spredes til resten af planten og til naboplanter. Bejdsemidlet Redigo Pro 170 FS er tilsyneladende ikke helt effektiv mod bygbladplet.

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RTG Planet og Laurikka) fra vækststadium 30 ved over 10 procent angrebne planter. Comet Pro har god effekt på bygbladplet.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter først fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet) ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

Ved behov for en tidlig bekæmpelse af bygrust kan f.eks. anvendes 0,25-0,3 l Orius Max/ 0,2-0,25 l Folicur Xpert/0,2-0,25 l Amistar/Mirador eller hvis der samtidig er angreb af skoldplet f.eks. 0,2-0,25 l Prosaro/Proline Xpert. Er der yderligere angreb af bygbladplet kan anvendes 0,25-0,3 l Comet Pro, der har god effekt på alle tre sygdomme.

I marker der er mere fremskredne i vækst, kan der omkring skridning ved bekæmpelsesbehov anvendes omkring 0,3 l Propulse tilsat den laveste dosis af ovennævnte midler afhængig af, hvilke svampe, der forekommer.

Hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia, kan også anvendes omkring 0,25 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2 l Comet Pro.

De første bedømmelser af skadedyr er udført. Der er ingen angreb eller kun meget svage angreb af bladlus (0,1 procent angrebne strå). Fra praksis er meldt om fund af de første larver af kornbladbiller.

Det gennemsnitlige vækststadie er 31 (1 knæ udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 37 (fanebladet synligt).

Foto 5. Bygbladplet i RGT Planet fotograferet 19. maj 2020 af Carsten Kløcher, Djursland Landboforening.

Foto 6. Bygflue på gul limplade (den gule flue i midten) fotograferet 26. maj 2020 af Anders Düring Jørgensen, VKST. Fangsten er gjort i et område mellem Asnæs og Fårevejle Stationsby,

hvor der i tidligere år har været meget angreb i vårhvede. Der blev fanget mange bygfluer på limpladerne optalt den 25. maj. I perioden 16.- 20. maj var der kun få fangster. Bekæmpelse er kun aktuel i vårhvede.

HAVRE

Der er ikke fundet meldug.

Det gennemsnitlige vækststadium er 31 (1 knæ udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 32 (2 knæ udviklet).

De første bedømmelser af skadedyr er udført. Der er ingen angreb eller kun meget svage angreb. Fra praksis er meldt om fund af de første larver af kornbladbiller.

I havre foretages et begrænset antal registreringer.

ALM. RAJGRÆS

Der er registreret i ca. 39 marker. Angrebene af kronrust har igen bredt sig i den forløbne uge. Der er fundet kronrust i ca. 70 procent af markerne med op til 25-50 procent dækning i enkelte tilfælde bl.a på Bornholm. Der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 50 procent af de ubehandlede marker. Bekæmpelse af kronrust anbefales ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante).

I rajgræs er det først og fremmest de senere sprøjtninger fra begyndende skridning og under blomstring, som har været rentable. Markerne er nu under skridning. Bekæmpelse kan ske med omkring 30 procent dosis, og 0,45 l Bell, 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro kan anvendes. Ved kraftige angreb hæves dosis lidt.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I

Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

ENGRAPGRÆS

Der er registreret i 14 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage. Der er fundet svage angreb af rust i ca. 20 procent af markerne (0,1-2,0 procent dækning). Mest rust ses tit i korte plænetyper. Rust bekæmpes ved over 0,1 procent dækning. Der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 10 procent af markerne. Pt. er der ikke generelt bekæmpelsesbehov. Følg dog udviklingen i endnu 2 uger for at vurdere evt. angreb af rust på frøstanden. Til rustbekæmpelse i enkeltmarker med meget rust kan anvendes f.eks. 0,3 l Orius Max.

I en enkelt mark er fundet 25 procent dækning af meldug.

RØDSVINGEL

Der er registreret i 16 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage. Bladplet er mest udbredt, men angrebene er meget svage (0,05-1,0 procent dækning). Rust er fundet med meget svage angreb i få marker (0,05-0,5 procent dækning).

Meldugangrebene er også svage.

Evt. svampebekæmpelse i rødsvingel skal nu til at afsluttes.

Foto 7. Ascochyta bladplet i 2. års rødsvingel ved Nakskov fotograferet den 19. maj 2020 af Henrik Skovgaard Larsen, Barenbrug

Foto 8. Ascochyta bladplet i 2. års rødsvingel ved Nakskov fotograferet den 19. maj 2020 af Henrik Skovgaard Larsen, Barenbrug.

SKADEDYR I SUKKERROER

NBR Nordic Beet Research og Nordic Sugar Agricenter følger ugentlig udviklingen af skadedyr i sukkerroer bejdet med Force i 13 marker fordelt i områderne Lolland, Falster, Møn, Vest- og Sydsjælland.

Roerne er nu de fleste steder så store, at angreb af trips, bedejordlopper og runkelroebiller er uden betydning.

Der findes lokalt begyndende fund af bedeflueæg og enkelte bedebiadlus, men ingen steder så mange, at der er behov for bekæmpelse.

Siden opdateres hver onsdag.

Foto 9. Nærbillede af bedebiadlus i roer på sydvest Lolland fotograferet 15. maj 2020 af Anne Lisbet Hansen, NBR.

CIKADER I KARTOFLER

1. aflæsning af fangster af cikader på gule limplader i stivelseskartofler er foretaget. Fangsterne er fra uge 21 og de første dage i indeværende uge. Limpladerne aflæses 1 gang om ugen.

Der er fundet cikader på flere lokaliteter og op til i gennemsnit 30-44 pr. limplade. Første bekæmpelse foretages først tre til fire uger efter begyndende indflyvning. Udviklingen følges. Bekæmpelse er rettet mod de voksne cikader og evt. nymfer. Til evt. bekæmpelse anbefales 0,15 kg Mospilan.

Se de detaljerede registreringer i alle ovennævnte afgrøder på siden [varsling/registreringsnet](#).

Grundet pinse registreres der tirsdag og onsdag i den kommende uge.